

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 09. јун 2011. године

Предмети бр. 16/10 и 17/10

Р.В.

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 9. јуна 2011. године
уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
гђе Аниле ПРЕМТИ, заменика извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе у предметима бр. 16/10 и 17/10 уложене су 18. марта 2010. године и уписане су истог дана.
2. Дана 26. априла 2011. године, Комисија је од Косовске агенције за имовину (КАИ) затражила додатне информације. Дана 28. априла 2011. године, КАИ је доставила свој одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

3. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији. Он и његова покојна мајка били су дотични власници два стана у Гњилану где су живели до 1999. године када су напустили Косово. Жалиочев стан је предмет жалбе бр. 16/10, док је стан који припада његовој мајци предмет жалбе бр. 17/10.

4. Жалилац је касније сазнао да су њихови станови оштећени и опљачкани у другој половини 1999. године.
5. Жалиочева мајка је преминула 2005. године.
6. Према наводу жалиоца, незаконита уселења су извршена у оба стана неколико пута и они су још увек узурпирани.
7. Такође према наводу жалиоца, у погледу стана који је предмет жалбе бр. 16/10, он је обавестио полицијску станицу у Гњилану о незаконитом уселењу 2006. године. Полиција је брзо реаговала омогућивши иселење станара. Године 2009., жалилац је приметио да су врата његовог стана промењена. Он је о обавестио полицију о новом уселењу у његов стан. Отишао је до стана у пратњи полицијске патроле. Наизглед није предузета никаква акција пошто није било никог да отвори врата.
8. Претходно, јуна месеца 2004. године, жалилац и његова покојна мајка уложили су захтеве по питању обе имовине код Општинског суда у Гњилану и косовских Привремених институција самоуправе (ПИС), тражећи накнаду штете нанете њиховим становима.
9. У време када је жалба поднета, судови нису контактирали жалиоца нити његову мајку, пре него што је умрла, и нису заказана никаква саслушања.
10. Током 2004. године, судовима на Косову је поднето око 17.000 захтева за надокнаду штете, већином од стране етничких Срба који су 1999. године напустили своје домове на Косову због непријатељске агресије, и чија је имовина касније била оштећена или уништена. Са циљем да задовоље законски петогодишњи рок за предају грађанских захтева за надокнаду штете, ови подносиоци су поднели своје захтеве у отприлике исто време током 2004. године. Захтеви су били управљени против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и релевантне општине (видети ХРАП, *Милогорић и остали*, предмети бр. 38/08 и остали, мишљење од 24. марта 2010., § 1; за правну основу по којој су подносиоци засновали свој захтев, видети исто мишљење, § 5).
11. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) при УНМИК-у је 26. августа 2004. године послао писмо председницима свих општинских и окружних судова, и председнику Врховног суда Косова, у коме помиње да је поднето „преко 14.000“ таквих захтева. Указао је на „проблеме које ће судови имати због тако великог прилива захтева“, и замолио је да „се не заказују [такви] предмети док не будемо заједно одлучили како најбоље да их решимо“ (за пуни текст писма, видети мишљење о предмету *Милогорић и остали*, наведеном горе у § 10, под § 6).
12. ОП је 15. новембра 2005. године, упутио обавештење судовима да почну рад на захтевима у вези са штетом коју су нанела идентификована физичка лица, као и за штету учињену након октобра 2000. године, имајући у виду да „препреке ефикасном решавању ових случајева“ више не постоје. Захтеви који се тичу догађаја пре октобра 2000. год., нису обухваћени овим писмом.
13. Дана 28. септембра 2008. године, Директор ОП упутио је савет судовима да би предмете који нису били заказани по захтеву од 26. августа 2004. године, требало сада да обраде.

14. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

III. ЖАЛБЕ

15. У обе жалбе жалилац заправо тврди да је Општински суд у Гњилану обуставио поступак поводом његовог захтева и захтева његове мајке за компензацију штете нанете његовој имовини и да, као резултат, овај поступак није решен у догледно време, чиме је дошло до повреде члана 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Он тврди да је из истог разлога његово право на ефикасни правни лек сходно члану 13 ЕКЉП такође нарушено.

16. Жалилац се даље жали на чињеницу да је, уништењем два стана и имовине и одбијањем надлежних судова да реше њихове захтеве за надокнаду штете, нарушено његово право на имовину (члан 1 Протокола бр.1 ЕКЉП).

17. Коначно, он наводи повреду свог права на имовину (члан 1, протокола бр. 1 ЕКЉП), као и повреду његовог права на ефикасан правни лек (члан 13 ЕКЉП) у вези са неуспешним иселјењем незаконитих станара из жаличачеве имовине.

IV. СПАЈАЊЕ ЖАЛБИ

18. Комисија одлучује, сходно правилу 20 свог Пословника, да споји две жалбе.

V. ПРИМЕНА ПРАВИЛА 29BIS ПОСЛОВНИКА КОМИСИЈЕ

19. У складу са правилу 29 *bis* свог Пословника, Комисија налази да није неопходно да проследи жалбе УНМИК-у и да може да изврши процену прихватљивости жалби без претходно наведеног.

VI. ПРАВО

20. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

А. Поступак пред Општинским судом

Наводно кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП.

21. Комисија је мишљења да, будући да жалилац указује на кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП, он у ствари подноси две жалбе (видети: приступ усвојен у случају, *Милогорић*, бр. 38/08, одлука ХРАП од 22. маја 2009. године; упоредити: Европски суд за људска права (ЕСЉП), *Аћимовић против Хрватске*, бр. 48776/99, одлука од 30. маја 2000. год; ЕСЉП, *Кутин против*

Хрватске, бр. 48778/99, одлука од 11. јула 2000.). Са једне стране, он се жали поводом чињенице да, услед обустављања поступка у Општинском суду, није био у могућности да добије одлуку у вези са својим захтевом за одштету за уништenu имовину. Комисија је мишљења да ова жалба може да покрене питање права жалиоца на приступ суду сходно члану 6 § 1 из ЕКЉП као и његово право на ефикасни правни лек сходно члану 13 ЕКЉП. Са друге стране, жалилац се жали на дужину поступка пред Општинским судом, с обзиром на чињеницу да је поступак започет 2004. године, и да од тада његов захтев није разматран. Ова жалба би могла да доведе у питање његово право на правосудну одлуку у разумном временском року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.

22. Комисија даље подсећа на своју одлуку у случају *Милогорић* да жалбе сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да ове жалбе нису очигледно неосноване у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (ХРАП, *Милогорић*, наведен у § 18 изнад, при § 18).
23. Нису установљени други разлози на основу којих би ове жалбе биле проглашене неприхватљивим.

Наводно кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП

24. Жалилац се жали на кршење његовог права на имовину (члан 1 Протокола 1 ЕКЉП). Он се уопштено жали поводом чињенице да је његова имовина оштећена или уништена, као и због пропуста надлежних судова са реше његове захтеве за одштету.
25. Комисија подсећа да, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, она има надлежност једино над „жалбама које се односе на наводна кршења људских права до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније или су произашла из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права“. Оштећење и уништење имовине су тренутни чинови који не узрокују континуирано кршење (видети ХРАП, Лајовић, бр. 09/08, одлука од 16. јула 2008., § 7). Следи да овај део жалби лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis*.
26. Поводом жалбе да, услед обустављања поступка који су започели жалилац и његова покојна мајка, жалилац није толико дуго био у могућности да добије накнаду за штету нанету његовој имовини, Комисија наводи да се, будући да се судски поступак разматра са становишта имовинског права, овај поступак не може одвојити од актова на којима се заснивају судски захтеви. Или, како је Европски суд за људска права објавио у складу са својом правном надлежношћу под ЕКЉП:

„... привремена правна надлежност Суда треба да се утврди у односу на чињенице које узрокују наводни конфликт. Због накнадне немогућности да се правним леком реши, овај конфликт је немогуће вратити под оквире привремене правне надлежности Суда“ (ЕСЉП (Велико веће), *Блечич*

против Хрватске, бр. 59532/00, пресуда од 8. марта 2006., § 77, ЕКЉП, 2006-III).

27. Следи да овај део жалби такође лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis* (видети ХРАП, Гојковић, бр. 63/08, одлука од 4. јуна 2009., §§ 24-25).

Б. Питање исељења

28. У предмету бр. 16/10 жалилац се жали поводом неуспешних исељења незаконитих станара из његовог стана. Он тврди да је у два наврата, 2006. и 2009. године, он лично обавестио Косовску полицију о илегалном усељењу у његов стан. Током обе посете свом стану био је у пратњи полицијске патроле. Први пут, током 2006. године, станари су успешно избачени, иако само привремено. Током 2009. године, није било успешног избацивања.

29. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

30. Тако, у тренутку неуспешног покушаја исељења током 2009. године, УНМИК више није имао извршну власт над Косовском полицијом и није био одговоран за било каква кршења људских права које су наводно они проузроковали.

31. Из овог разлога, Комисија је мишљења да је овај део жалбе ван њене надлежности *ratione personae* и да се стога мора прогласити неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВО ПРИСТУПА СУДУ И ПРАВО НА ЕФИКАСАН ПРАВНИ ЛЕК (ЧЛАНОВИ 6 § 1 И 13 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА) И ПРАВО НА ПРАВОСУДНУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ РОКУ (ЧЛАН 6 § 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА);

- ПРОГЛАШАВА НЕПРИХВАТЉИВИМ ОСТАТАК ЖАЛБИ.

Анила ПРЕМТИ
Заменик извршног службеника

Марек НОВИЦКИ
Председајући